

A májvirágtól a vidráig – az Év élőlényei

A májvirág lett az év vadvirága. A Dunántúl erdeinek egyik legszebb, tavaszi hírnöke. A boglárkafélék családjába tartozó kistermetű, élő növény lombfakadás előtt, március–április hónapokban nyílik.

Égyszínkék virágai viszonylag kisméretűek. Jellegzetesen háromkaréjú, ép szélű, tőálló levelei a máj lebenyeire emlékeztetnek. Hazánkban 1988 óta védett. Számos, kiskertekbe ültethető kertészeti változata ismert.

A *bíbor kasvirágot*, ezt az Észak-Amerikában honos növényt választotta az év gyógynövényének a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság. Őshazájában az egyik legnépszerűbb, de világszerte ismert és használt gyógynövény. Élő lágyszárú, amely közel méteres magasságot érhet el. Fészekvirágzata pirosas rózsaszín. Gyógyászati hatóanyagait elsősorban gyöktörzse tartalmazza. Belsőleg elsősorban felső légúti betegedések megelőzésére alkalmazzák, míg külsőleg gyulladáscsökkentő hatást fejt ki.

Az Év fájának választott *tatár juhar* kistermetű fa, de gyakran inkább cserje. Eurázsia sztyepp- és erdőssztyepp zónáinak jellegzetes faja. Hazánkban változatos gyakorisággal, de csaknem mindenütt előfordul. Az Északi-középhegység déli lejtőin mintegy 500 méterig hatol fel. Fehér szirmú virágai májusban nyílnak. Erdinkben ökológiai szerepe jelentős. Szép őszi lombszínre és piros színű, szárnyas lependék termése következtében kedvelt dísznövény.

Az év egyedi fájának a *kaposvári Szabadság-fát* választották, még az elmúlt év végén. Ez a közel 100 éves kocsányos tölgy a helyi Berzsenyi Dániel Tagiskola udvarán áll. A hajdani csemete a trianoni határról, az Írott-kőről került mai helyére. Ültetésekor a csemete gyökereihez – az elszakított országrészekre emlékezve – Kassa, Kolozsvár és Nagyvárad környékéről is hoztak földet. Nemzeti győztesként részt vesz a 2020. év elején rendezendő

európai versenyen, amelynek győztese az Európai Év Fája címet nyeri el.

Immár 15. alkalommal választották meg az év gombáját, amely az idén a *csoportos csészegomba* lett. Ez a faj az északi félteke erdeiben honos, narancsvörös színű, korhadékantó tömlősgomba. Általában 5–10 példányból álló csoportjai a tavaszi erdők egyik ékessége. A gomba termőteste 4–10 mm átmérőjű, nyeles csészék, amelyek kezdetben zárt, gömb alakúak. Később csillag alakban felnyílnak. A bolygatott talajokon kedveli. Középhegységeinkben nem ritka, de az Alföldről hiányzik. Bár nem mérgező, de fogyasztani nem szokták.

A *tavaszi álganéjtűrő* lett az év rovára. A mintegy másfél centiméteres bogár teste erősen domború, fényesen sima. A színe többnyire kék, de az ország déli részén zöldes színű. Rövid csápjá három lemezből álló bunkóban végződik. Hazánk hegy- és dombvidkein gyakori. Kedveli a délies kitettségű erdőket, gyepeket. Nevével ellentétben tavasztól ősziig találkozhatunk egyedeivel. A lebontó rovarok csoportjába tartozik. Előszeretettel táplálkozik a nagytestű patás állatok ürülékével, emellett fogyaszthat bomló gombákat vagy erjedő gyümölcsöket is.

A *süllőt* választották az év halának. Teste megnyúlt, oldalról enyhén lapított. Zöldesszürke hátoldalát nyolc sötétebb harántsáv díszíti. Feje kissé nyújtott, benne nagy, erős fogak találhatóak. Osztott, két részből álló hátúszóját és farokúszóját fekete foltosok díszítik. Táplálékban nem válogatós, de egyik kedvenc zsákmánya a kűsz. A víz oxigéntartalmára érzékeny, ezért hazánkban inkább a nagyobb folyókban és tavakban fordul elő. Az egyik legnemesebb ragadozó halunk, amely akár 8–10 kg-ot is elérhet. A hazai rekordot egy 15,5 kg-os példány tartja. Húsa kiváló minőségű, százkamentes.

Az év hullójának választott *keresztes vipera* Földünk egyik legelterjedtebb

mérgező kígyója. A kifejlett kígyó legfeljebb 70–80 cm-es hosszúságot érhet el. Teste zömök, hirtelen elvékonyodó. Hátoldala barnás, vagy szürkés alapszínű, amelyet zezugos, fekete sáv díszít. Feje háromszögletű, pupillája függőleges. Hazánkban Somogy és Zala megyékben, valamint a Zemplénben és a Tiszaháton fordul elő igen kis számban. Mindenütt az erdőkhöz kötődik, kedveli a napsütötte nyiladékokat, bozótosokat. Inkább nappal aktív, fő táplálékát az élőhelyein előforduló kisemlősök jelentik. Rendkívül ritka, ezért fokozottan védett.

A több mint negyvenéves múlttal rendelkező Év madara programsorozat ebben az évben az *erdei fülesbaglyot* emelte a figyelem középpontjába. (Lásd következő lapszámunk cikkét – a szerk.)

A vidra, ez a menyétféle ragadozó lett az év emlőse. Családján belül a legjobban alkalmazkodott a vízi életmódhoz, amit igazol áramvonalas teste és a lábujjai közötti úszóhártyák. Testhossza 50–85 cm, tömege 7–10 kg. Barna színű bundája nagyon tömött, a vízben a szőrszálak közötti levegőtől csillog. Elsősorban halakkal táplálkozik, de jelentős a békafogyasztása is. Eurázsia nagy részén honos, kontinensünkön veszélyeztetett faj, emiatt fokozottan védett. Hazánkban min-

denféle vizes élőhelyen előfordulhat. Rejtett, éjszakai életmódot folytat.

Az év ásványa a szilikátok közé tartozó *turmalin*, egy féldrágakő lett. Hazánkban a Velencei-hegységből és Recskről is előkerült.

Az év ősmaradványának az *óriásfogú őscápat* (Megalodon) választották. Minden idők legméretesebb halaként a becslések szerint hossza elérhette a 18 métert. Hazánkban tucatnyi helyről kerültek elő leletei. A legnagyobb fogainak a hossza meghaladja a 18 cm-t. Földünkön mintegy 23–2,6 millió évvel ezelőtt élt.

Andrés Pál okl. erdőmérnök

Fotó: **Andrés Pál** (májvirág)

Freenatureimages.eu/**Mark Zekhuis**

(vidra)

Wikimedia (csoportos csészegomba)

Tisztelt Vendégeink! Tisztelt Tagtársaink!

Az Országos Erdészeti Egyesület Bács-Kiskun megyében, a Jakabszállási Repülőtéren rendezi meg az OEE 151. Vándorgyűlését 2020. június 26–27-én.

A terepi programokon a jellegzetes homokbuckák között enyhet adó kiskunsági erdők érdekességeit tárja fel a házigazda KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

A Vándorgyűlést megelőzően, 2020. június 24–25-én Kunfehértón, a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. szervezésében zajlik az *Év Erdésze Verseny 2020. évi országos döntője*.

A jelentkezni *április 8-tól* lehet a www.vandorgyules.hu weboldalon, ahol a rendezvényt kapcsolatos további részletes információk is elérhetők.

Kérjük, kísérjék figyelemmel a Vándorgyűléssel kapcsolatos híryanagyokat az OEE központi honlapján!

Tisztelettel várjuk jelentkezését!

Budapest – Kecskemét, 2020. március 6.

Zambó Péter
elnök
Országos Erdészeti
Egyesület

Sulyok Ferenc
vezérigazgató
KEFAG Kiskunsági
Erdészeti és Faipari Zrt.

Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

Az Év Erdésze Verseny – 2020

Kiíró: Országos Erdészeti Egyesület

Szervező: KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

Időpont: 2020. június 24–25. szerda–csütörtök

Helyszín és szállások: Kunfehértó

A versenyre felsőfokú erdészeti képesítéssel nem rendelkező, az erdőgazdálkodásban dolgozó erdőszaktikusok jelentkezhetnek.

Nevezni a versenyre a vandorgyules.hu honlapon 2020. április 8-tól 2020. május 8-ig, a vándorgyűlésre való jelentkezéssel közös felületen lehet.

A jelentkezők a jelentkezésről visszaigazolást kapnak. A versenyen való részvétel csak előzetes jelentkezés és a részvételi díj befizetése mellett lehetséges.

A versenyzők nevezési díja 40 000 Ft/fő, a kísérők részvételi díja 20 000 Ft/fő. A nevezési és részvételi díj tartalmazza a versenyen való részvétel, a szállás és a teljes ellátás költségeit.

A nevezési és részvételi díjakat a www.vandorgyules.hu honlapon a „Tudnivalók a regisztrációhoz” menüpontban megadott bankszámlaszámra és határidőig kérjük átutalni.

Szakmai kérdések esetén:

KEFAG Zrt.

6000 Kecskemét, József Attila u. 2.

Gál Sándor

Tel.: +36 30 689 7414

E-mail: gals@kefag.hu

A regisztrációval kapcsolatban:

Országos Erdészeti Egyesület

1021 Budapest, Budakeszi út 91.

Tel: +36 1 201 6293

E-mail: titkarsag@oee.hu

Erdész üdvözlettel:

Sulyok Ferenc
vezérigazgató

Zambó Péter
elnök

